

د حضرت محمد ﷺ
د ژوند په اړه ۳۰۰ پوښتنې او ځوابونه

ليکوال: عبدالله نوري
کرکتنه: مفتي هدايت الله امين

Ketabton.com

د حضرت محمد ﷺ د ژوند په اړه (۳۰۰) پوښتني او ځوابونه

ليکوال: عبدالله "نوری"
کره کتنه: مفتی هدايت الله "امين"

بسم الله الرحمن الرحيم

سريزه

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على اشرف الانبياء والمرسلين حبيبنا
و حبيب رب العالمين وعلى اله وصحبه اجمعين وعلى من اهتدى بهديه الى
يوم الدين.

اما بعد: تولى ستايني هغه الله تعالى لره دي چي په نعمت سره يي نيکي سرته
رسيږي، شاهدي وایم چي له الله (جل جلاله) پرته بل د عبادت وړ معبود نشته
الله (جل جلاله) يوازي دی شریک نه لري او شاهدي وایم چي محمد ﷺ يي
بنده رسول غوره او خليل دی محمد ﷺ خپل رسالت ادا کړی، امانت يي
رسولی، امت ته يي نصیحت کړی او په داسي سپين غولي يي پريښی چي
شپه يي له ورځ داسي رڼا ده، د الله (جل جلاله) درود رحمت دي وي پر محمد
ﷺ آل او اصحابو يي، الله (جل جلاله) دي راضي وي له هغه نه چي تر قيامته
د هغه ﷺ د سنت پيروي کوي او عمل ورباندي کوي اي ارحم الراحمين
خدايه! مونږ هم له خپلي عفوي او رضا نه برخمن کړه.

بإلى
د رسول الله صلى الله عليه وسلم تولو امتيانو ته.

۱. پوښتنه: د پلار له طرفه د رسول الله صلی الله علیه و سلم نسب بیان کړئ؟

۱. ځواب: محمد بن عبدالله بن عبدالمطلب بن هاشم بن عبدمناف بن قصی بن کلاب بن مره بن کعب بن لوی بن غالب بن فهر بن مالک بن النضر بن کنانه بن خزیمه بن مدرکه بن الیاس بن مضر بن نزار بن معد بن عدنان.

۲. پوښتنه: د رسول الله صلی الله علیه و سلم کورنی چا ته منسوب ده؟

۲. ځواب: د رسول الله صلی الله علیه و سلم جد هاشم ته (هاشمي) کورنی.

۳. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه و سلم په کوم کال دنیا ته راغی؟

۳. ځواب: نبي عليه الصلوة والسلام د فيل واقعي څخه ۵۰ یا ۵۵ ورځې وروسته د دوشنبې ورځ، د ربیع الاول په ۸ مه، ۵۷۱ میلادي کال د اپریل ۲۲ نيتي سره سمون خوري.

۴. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه و سلم په کوم ښار کې پیدا شو؟

۴. ځواب: په مکه کې د بني هاشم په ناو (شعب او د سوق اللیل په محل کې).

۵. پوښتنه: د رسول الله په پیدایښت سره کومې پېښې په دنیا کې رامنځته شوي؟

۵. ځواب: د کسری د قصر ۱۴ کنگرې راولویدلې. د مجوسو اورتون (اتشکده) مړه شوه. د ساوه بحیره وچه شوه او یوه رڼا اسمان خواته پورته ولاړه.

۶. پوښتنه: چا په رسول الله صلی الله علیه و سلم باندي د محمد نوم کېښود؟

۶. ځواب: نیکه یې عبدالمطلب

۷. پوښتنه: چا په احمد سره ونوماوه؟

۷. ځواب: مور یې بي بي امني .

۸. پوښتنه: د رسول الله صلی الله علیه و سلم د پیدایښت پرمهال عبدالمطلب څه وکړل؟

۸. ځواب: هغه یې کعبې شریفې ته یووړ او د خدای ستاینه او لمانځنه یې وکړه او د محمد نوم یې پرې کېښود.

۹. پوښتنه: ولې یې نیکه عبدالمطلب هغه په محمد سره ونوماوه؟

۹. جُواب: ځکه هغه دا خوښوله چې د ځمکې او اسمان اهل د هغه ستاينه وکړي.

۱۰. پوښتنه: د رسول الله صلي الله عليه وسلم لومړی رضاعي مور (دایه) څوک وه؟

۱۰. جُواب: د ابولهب وینځه (ثَوِيَّة) وه.

۱۱. پوښتنه: له هغې نه وروسته کومه بڼځه د رسول الله صلي الله عليه وسلم رضاعي مور شوه؟

۱۱. جُواب: حلیمه (سعدیه) د ابې ذویب لور.

۱۲. پوښتنه: د رسول الله صلي الله عليه وسلم رضاعي ورونو نومونه واخلئ؟

۱۲. جُواب: عبدالله بن الحارث، ابوسفیان بن الحارث او تره یې حمزه (رضی الله عنهم).

۱۳. پوښتنه: د رسول الله صلي الله عليه وسلم د رضاعي خوښندو نومونه واخلئ؟

۱۳. جُواب: انیسې بنت الحارث جذامه بنت الحارث چې مشهوره په (شیماء) وه.

۱۴. پوښتنه: کوم برکتونه د حلیمې سعديې په ژوند کې محمد صلي الله عليه وسلم ته د شیدو له ورکولو نه وروسته ښکاره شول؟

۱۴. جُواب: د هغې له شیدو تشه سینه په شیدوباندې ډکه شوه، د هغې سپرلي د نورو ښځو سپرلیو نه مخکې شوه او د هغې مېړو هم زیاتي شیدې ورکړې.

۱۵. پوښتنه: حلیمې سعديې څو کاله د محمد صلي الله عليه وسلم پالنه په غاړه درلوده؟

۱۵. جُواب: څلور (۴) کاله.

۱۶. پوښتنه: رسول الله صلي الله عليه وسلم کله خپل پلار له لاسه ورکړ؟

۱۶. جُواب: هغه وخت چې د مور په گڼه کې د دوو میاشتو و.

۱۷. پوښتنه: رسول الله صلي الله عليه وسلم په څو کلنۍ کې خپله مور د لاسه ورکړه؟

۱۷. جُواب: په شپږ (۶) کلنۍ کې.

۱۸. پوښتنه: د رسول الله صلي الله عليه وسلم مور بی بی آمنه څرنگه وفات شوه؟

۱۸. جُواب: آمنې نیت وکړ چې د خپل خاوند د قبر زیارت وکړي د یثرب په لور یې حرکت وکړ هلته یوه میاشت پاتې شوه، خو چې د بېرته

راتگ اراده کوي ناروغه کيږي د مکي او مديني تر مينځ د (ابواء)
نومي سيمه کي وفات شوه.

۱۹. پوښتنه: په څو کلنۍ کي يې گران نيکه عبدالمطلب وفات شو؟

۱۹. ځواب: اته کاله، دوه مياشتي او ۱۰ ورځي د رسول الله صلي الله عليه وسلم پوره شوي وي.

۲۰. پوښتنه: له عبدالمطلب نه وروسته د رسول الله صلي الله عليه وسلم سرپرستي او پالنه چا په غاړه واخيسته؟

۲۰. ځواب: تره يې ابو طالب.

۲۱. پوښتنه: د رسول الله صلي الله عليه وسلم شق الصدر (د سيني څيري کيدل) څو واري تر سره شوي؟

۲۱. ځواب: څلور ځلي لومړی ځل په څلور کلنۍ کي، دويم ځل په لس کلنۍ کي، درېيم ځل د بعثت پرمهال او څلورم ځل د معراج پر مهال رامنځته شو.

۲۲. پوښتنه: رسول الله صلي الله عليه وسلم څو کلن و چي د خپل تره ابوطالب سره شام ته تجارت لپاره ولاړ؟

۲۲. ځواب: رسول الله صلي الله عليه وسلم ۱۲ کلن و.

۲۳. پوښتنه: رسول الله صلي الله عليه وسلم څو کلن و چي د فجار جگړه رامنځته شوه؟

۲۳. ځواب: رسول الله صلي الله عليه وسلم ۱۵ کلن و.

۲۴. پوښتنه: کله چي قريشو د کعبي د جوړولو هوډ وکړ رسول الله صلي الله عليه وسلم څوکلن و؟

۲۴. ځواب: رسول الله صلي الله عليه وسلم ۳۵ کلن و.

۲۵. پوښتنه: د کعبي د جوړولو پر مهال څه پيښه رامنځته شوه؟

۲۵. ځواب: د قريشو پرگنو د حجرالاسود د نصبولو په خاطر يوې له بلي سره لانجه وکړه او نږدې وه چي وینه تويه شي.

۲۶. پوښتنه: رسول الله صلي الله عليه وسلم څرنگه د دې پيښي (ويني تويدني) د

پيښي دلو مخنيوی وکړ؟

۲۶. ځواب: رسول الله ﷺ حجر الاسود د خپل ځادر په منځ کې کېښود او ټولو ته يې حکم وکړ چې ځادر له ځنډو څخه ونيسي څنگه چې د حجر الاسود د نصبولو ځای ته ورسيدل نو پخپلو مبارکو لاسونو يې هغه پخپل ځای کې کېښودله.

۲۷. پوښتنه: رسول الله ﷺ په ځوانۍ کې په کوم صفت مشهور و؟

۲۷. ځواب: په محمد امين (امانتکار) سره.

۲۸. پوښتنه: له بعثت نه مخکې رسول الله ﷺ په کوم شريعت باندې د خدای عبادت کاوه؟

۲۸. ځواب: هغه مَوْحَّد و او د ابراهيم (عليه الصلوة والسلام) په څېر يې د پيغبرانو له شريعت څخه پيروي کوله.

۲۹. پوښتنه: له بعثت نه مخکې به د عبادت لپاره چېرته تللو؟

۲۹. ځواب: جبل نور د حرا غار ته تللو.

۳۰. پوښتنه: حضرت محمد ﷺ څرنگه پيغمبرۍ ته ورسېد؟

۳۰. ځواب: هغه (عليه الصلوة والسلام) د خپل مخکيني عادت سره سم د حرا غار ته د عبادت لپاره ولاړ، په همدې وخت کې جبرائيل (عليه الصلوة والسلام) رابښکته شو او له سلام وروسته يې ورته وويل: (اقرأ: ولوله حضرت محمد ﷺ وويل: زه لوستل نه شم کولی، خو ځلي دا عمل تکرار شو او په هر وار باندې جبرائيل (عليه الصلوة والسلام) هغه په شدت سره په غيږ کې ټينگ کړ.

۳۱. پوښتنه: محمد ﷺ په څوکلنۍ کې پر پيغمبرۍ مبعوث شو؟

۳۱. ځواب: په څلويښت (۴۰) کلنۍ کې .

۳۲. پوښتنه: د رسول الله ﷺ مخکې له بعثت نه کسب کار څه و؟

۳۲. ځواب: په ماشوم والي کې د رمو(مېړو) شپون او په ځوانۍ کې تجارت کاوه.

۳۳. پوښتنه: رسول الله ﷺ د ځوانۍ په لومړيو کې له چا سره سوداگري کوله؟

۳۳. ځواب: له حضرت خديجي (رضی الله عنها) سره.

۳۴. پوښتنه: د سوداگرۍ له لومړي سفر نه څومره وخت وروسته يې له حضرت خديجي (رضی الله عنها) سره واده وکړ؟

۳۴. ځواب: کله چې له شام نه راستون شو ۲ مياشتې او ۲۵ ورځې وروسته .

۳۵. پوښتنه: هغه کوم پيغمبر و چې د رسول الله صلي الله عليه وسلم د پيدايښت نه مخکې خلکو ته د هغه صلي الله عليه وسلم په اړه زيرې ورکاوه؟

۳۵. ځواب: هغه حضرت عيسي (عليه الصلوة والسلام) و.

۳۶. پوښتنه: په لومړي ځل وحې کله شروع شوه؟

۳۶. ځواب: د رمضان مياشتې ۲۱ مه، د دوشنبې شپه چې د ۶۱۰م کال د اگست له لسمې سره سمون خوري.

۳۷. پوښتنه: د بعثت له پيښې نه وروسته رسول الله صلي الله عليه وسلم څه وکړل؟

۳۷. ځواب: د هغه زړه رپيده هک پک کور ته راستون شو او خديجي (رضی الله عنها) ته يې وويل ما ونغاړئ، ما ونغاړئ په څادر کې مې پټ کړئ ټوله کيسه يې خديجي (رضی الله عنها) ته وکړه.

۳۸. پوښتنه: خديجي (رضی الله عنها) څه وکړل؟

۳۸. ځواب: رسول الله صلي الله عليه وسلم يې ورځه بن نوفل ته ور ووست او هغه يې له کيسې نه خبر کړ.

۳۹. پوښتنه: ورځه رسول الله صلي الله عليه وسلم ته څه وويل؟

۳۹. ځواب: په تا باندې جبرائيل عليه الصلوة والسلام نازل شوی، همغه ملايکه چې موسی (عليه الصلوة والسلام) باندې نازل شوی وه او ته پيغمبرۍ ته رسيدلی يې.

۴۰. پوښتنه: ورځه بن نوفل د خديجي (رضی الله عنها) څه کيده؟

۴۰. ځواب: د تره زوی يې و.

۴۱. پوښتنه: وحې په څو ټوله ده؟

۴۱. ځواب: ۱. ريښتيني خوب. ۲. د رسول الله صلي الله عليه وسلم په زړه کې به وحې وراچول کيده چې فرښته به يې نه ليدله. ۳. فرښته د سړي په شکل راتله.

۴. وحې به گړونگي د آواز په شان راتله. ۵. فرښته به په خپل اصلي شکل

وحي را ورله. ۶. د معراج په شپه الله تعالى رسول الله صلي الله عليه وسلم ته وحي كړيده. ۷. د رسول الله صلي الله عليه وسلم الله تعالى په مستقيم ډول بلاواسطه خبرې.

۴۲. پوښتنه: د رسول الله صلي الله عليه وسلم د دعوت ټوله موده بيان كړئ؟

۴۲. ځواب: مكې دور تقريبا دريالس (۱۳) كاله او مدني دور پوره لس (۱۰) كاله .

۴۳. پوښتنه: د رسول الله صلي الله عليه وسلم پټ دعوت (بلنه) څو كاله وه؟

۴۳. ځواب: درې كاله.

۴۴. پوښتنه: په لومړيو كې كومو وگړو په رسول الله صلي الله عليه وسلم باندې اېمان راوړ؟

۴۴. ځواب: ابوبكر صديق، علي، زيد بن حارث، خديجه او بلال (رضى الله عنهم).

۴۵. پوښتنه: رسول الله صلي الله عليه وسلم او د هغه ملگري د چا په كور كې سره راټولېدل؟

۴۵. ځواب: د ارقم (رضى الله عنه) په كور كې.

۴۶. پوښتنه: په هغه وخت كې چې دعوت پټ و دوى څرنگه د خداى پاك عبادت كاوه؟

۴۶. ځواب: رسول الله صلي الله عليه وسلم او د هغه صحابه كرام (رضى الله عنهم) درو او خورونو ته تلل او هلته به يې له خپل قوم نه پټ لمونځ اداء كاوه.

۴۷. پوښتنه: څه وخت يې خپل دعوت ښكاره كړ؟

۴۷. ځواب: كله چې د مسلمانانو شمېر دېرشو (۳۰) تنو ته ورسېد پيغمبر صلي الله عليه وسلم ته حكم وشو چې خپله بڼه ښكاره كړي (فاصدع بما تومر و اعرض عن المشركين) الحجر: ۱.

۴۸. پوښتنه: ښكاره دعوت يې څنگه پيل كړ؟

۴۸. ځواب: د صفا غونډۍ ته وخوت او په لوړ آواز يې وفرمايل (يا صباحاه)! ددې غږ په اورېدو سره د قريشو خلك راټول شول د يو الله (جل جلاله) عبادت ته يې راوبلل.

۴۹. پوښتنه: ابولهب څه غبرگون وښود؟

۴۹. ځواب: چيغه يې ووهله، هلاک شي محمده: د دې خبرې لپاره دې مور راتول کړو؟

۵۰. پوښتنه: د رسول الله صلي الله عليه وسلم ملگرو ته د مشرکينو د اذيت او ځوریدني يو مثال بيان کړئ؟

۵۰. ځواب: اميه بن خلف به بلال حبشي چې خپل غلام يې و. په سخته گرمۍ کې به يې بېرون يووړ او په گرمو شگو کې به يې شا په تخته خملوه او په گډه به يې سره تيزه ورته کېښوده او ويل به يې چې يا خو د خدای له عبادت نه لاس واخله يا به همداسې رېرول کېږي.

۵۱. پوښتنه: مشرکينو د رسول الله صلي الله عليه وسلم تره ته کوم وړانديز وکړ؟

۵۱. ځواب: د رسول الله صلي الله عليه وسلم تره ته ورغلل او ويې ويل ستا وراره زمور پر خدایانو بد وايي او مور ناپوه او بې عقله گڼي که نجوني غواړي نو تر ټولو غوره نجوني ده ته ورکړو او که مال غواړي نو هغه به هم ورکړو خو په دې شرط چې له خپل دعوت نه لاس واخلي.

۵۲. پوښتنه: رسول الله صلي الله عليه وسلم په ځواب کې څه وويل؟

۵۲. ځواب: په خدای سوگند که بني لاس کې راته لمر او کين لاس کې راته سپوږمۍ کيږدي له خپل دعوت نه به لاس وانخلم.

۵۳. پوښتنه: د رسول الله صلي الله عليه وسلم کله چې دعوت پټ و مرکز يې کوم ځای و؟

۵۳. ځواب: د ارقم بن ارقم المخزومي کور.

۵۴. پوښتنه: رسول الله صلي الله عليه وسلم به د خپل دين د دعوت لپاره له کوم فرصت نه گټه اخيسته؟

۵۴. پوښتنه: کله به چې د حراموميانو کي حاجيان مکي ته راتلل. اسلام به يې هغوی ته وړاندي کاوه.

۵۵. پوښتنه: کله چې د مشرکينو اذيت او ازار خپل اوج ته ورسېد رسول الله صلي الله عليه وسلم څه وکړل؟

۵۵. ځواب: هغه خپلو ملگرو ته وويل له مکي نه حبشي ته هجرت وکړئ چې هلته عادل پاچا حکومت کوي.

۵۶. پوښتنه: حبشي ته د لومړي ځل لپاره څو تنو هجرت وکړ؟

۵۶. ځواب: د لومړي ځل لپاره ۱۲ سړيو او ۴ ښځو د حضرت عثمان تر مشرۍ لاندې هجرت وکړ.

۵۷. پوښتنه: حبشي ته هجرت په کوم کال کې وشو؟

۵۷. ځواب: د نبوت په پنځم کال د رجب په مياشت کې.

۵۸. پوښتنه: دويم ځل لپاره حبشي ته څو تنو هجرت وکړ؟

۵۸. ځواب: په دوهم ځل ۸۳ سړي او ۱۸ ښځې وې.

۵۹. پوښتنه: مشرکينو کوم کسان د مهاجرينو د څارني لپاره حبشي ته وليږل؟

۵۹. ځواب: عمرو بن العاص او عبدالله بن ابی ربیعہ چې دواړه پوه او ځيرک وو.

۶۰. پوښتنه: جعفر بن ابی طالب (رضی الله عنه) د حبشي پاچا نجاشي ته څه وويل؟

۶۰. ځواب: اې پاچا مور د جاهليت په تيارو کې ژوند کاوه. د بتانو عبادت مو کاوه او مردارې به مو خوړلې، فساد او فحشاء د خپلوۍ اړيکې به مو شلولې خدای پاک زموږ له منځ نه مونږ ته پيغمبر راوليږلو چې هغه مونږ ته په امانتدارۍ او صلہ رحمۍ امر وکړ.

۶۱. پوښتنه: نجاشي د هغوی نه د څه پوښتنه وکړه؟

۶۱. ځواب: له هغوی نه يې د حضرت عیسی او مريم (عليهما السلام) په اړه پوښتنه وکړه.

۶۲. پوښتنه: جعفر بن ابی طالب (رضی الله عنه) څه ځواب ورکړ؟

۶۲. ځواب: د مريم د سورت څه برخه يې تلاوت کړه.

۶۳. پوښتنه: بالاخره د حبشي پاچا څه تصميم ونيو؟

۶۳. ځواب: هغه وژړل او ويې ويل (په خدای سوگند چې د سرو زرو د غره په عوض کې به هم دوی ور ونه سپارم).

۶۴. پوښتنه: حضرت حمزه (رضی الله عنه) په کوم کال ايمان راوړ؟

۶۴. ځواب: د نبوت په شپږم کال د ذي الحجي په مياشت کې.

۶۵. پوښتنه: حضرت عمر (رضی الله عنه) په کوم کال کې ايمان راوړ؟

۶۵. جواب: د نبوت په شپږم کال د ذي الحجي په مياشت کې درې ورځې وروسته له حمزه (رضی الله عنه) نه.

۶۶. پوښتنه: کله چې مشرکين له ټولو لارونه مایوس او نامېد شول څه يې وکړل؟

۶۶. جواب: په خپلو کې سره يوشول او تړون پانې يې وليکله، په دې اساس چې (بني هاشم او بني مطلب) سره نه به په دوستۍ او خپلوۍ واده کوی نه به ورسره بيع کيږي، نه به ورسره خبرې کيږي او نه به يې څوک کورونو ته ورځي.

۶۷. پوښتنه: مشرکينو رسول الله ﷺ او د هغه ملگري چېرته تبعيد کړل؟

۶۷. جواب: د ابوطالب شعب (دره خوږ) کې.

۶۸. پوښتنه: دغه محاصره په کوم کال کې وه؟

۶۸. جواب: د نبوت په اووم کال د محرم مياشت په لومړۍ شپه.

۶۹. پوښتنه: دغې محاصرې څو کاله دوام وکړ؟

۶۹. جواب: درې (۳) کاله.

۷۰. پوښتنه: دغه تړون کله مات شو؟

۷۰. جواب: د بعثت په لسم کال د محرم په مياشت کې.

۷۱. پوښتنه: عام الحزن د (غم کال) کوم کال ته وايي؟

۷۱. جواب: د بعثت لسم کال ته.

۷۲. پوښتنه: ولې ورته د غم کال وايي؟

۷۲. جواب: په همدې کال يې کاکا ابوطالب او بې بې خديجه (رضی الله عنها) وفات شول.

۷۳. پوښتنه: دې پېښې کومه اغېزه په رسول الله ﷺ باندې وکړه؟

۷۳. جواب: رسول الله ﷺ خپل غټ ملاتړي له لاسه ورکړل د خديجې

(رضی الله عنها) په مړينې يې خپل د دردونو ارامونکي له لاسه ورکړ.

۷۴. پوښتنه: خديجه (رضی الله عنها) په څو کلنۍ کې وفات شوه؟

٧٤. ځواب: د ٦٥ کلني په عمر د بعثت په لسم کال د رمضان په مياشت کې.

٧٥. پوښتنه: رسول الله ﷺ ولي طایف ته ولار؟

٧٥. ځواب: د خدای لور ته د خلکو د بلني لپاره؟

٧٦. پوښتنه: د طایف خلکو څرنگه د رسول الله ﷺ استقبال وکړ؟

٧٦. ځواب: هغوی نه یواځې دا چې د هغه بلنه یې ونه منله بلکې خپل ماشومان یې هغه پسې ولېږل چې په کاینو یې وولي چې په دې سره د رسول الله ﷺ پنی مبارکې له وینو څخه ډکې شوي.

٧٧. پوښتنه: طایف له مکې نه څومره ليرې دی؟

٧٧. ځواب: د مکې نه تقریبا شپيته ميله ليرې دی.

٧٨. پوښتنه: رسول الله ﷺ پخپل امت باندې له کوم خطر څخه په ویره کې و؟

٧٨. ځواب: له دنیا پالنې او په دنیا کې له سیالی رسول الله ويلي دي (دا چې له مانه وروسته به تاسې په شرک باندې اخته شئ کومه ویره نلرم: اما له دې نه ویریزم چې لکه پخوانیو قومونو غوندې به د دنیا په لاسته راوړلو کې سره په سیالیو شی.

٧٩. پوښتنه: د طایف په سفر کې د رسول الله ﷺ ملگری څوک و؟

٧٩. ځواب: د رسول الله ﷺ آزاد کړی شوی غلام زید بن حارثه.

٨٠. پوښتنه: رسول الله ﷺ څو ورځې په طایف کې پاتې شو؟

٨٠. ځواب: رسول الله ﷺ لس ورځې په طایف کې پاتې شو.

٨١. پوښتنه: ایا د طایف په خلکو کې کوم یو مسلمان شو؟

٨١. ځواب: هو د (عداس) په نوم یو نصراني غلام چې د عتبه او شیبه باغوان و. مسلمان شو.

٨٢. پوښتنه: د هغو قبیلو نومونه واخلئ چې اسلام ته رابلل شوي وی؟

٨٢. ځواب: بنو عامر بن صعصعه، محارب بن خصفه، فزاره، غسان، مره، حنیفه، سلیم، عبس، بنونصر، بنوالبکاء، حارثه بن کعب، عذره، حضارمه، له دې ټولونه یوه هم په اسلام مشرف نه شول.

۸۳. پوښتنه: د معراج واقعہ په کوم کال پېښه شوه؟

۸۳. ځواب: د نبوت په لسم کال د رجب میاشت کې.

۸۴. پوښتنه: د رسول الله ﷺ د معراج سفر په لند ډول بیان کړئ؟

۸۴. ځواب: جبرائیل (عليه الصلوة والسلام) په نوراني څیره او په براق باندې سپور په نیمه شپه کې پیغمبر ﷺ راوین کړ او مسجد الحرام خواته ولاړل، هلته د رسول الله ﷺ مبارکه سینه څیرې شوه او د زمزم په اوبو سره ووینځل شوه او بیا دواړه په براق باندې سپاره شول او له مسجد الحرام نه مسجد الاقصی خواته ولاړل او بیا له هغه ځای نه آسمانونو ته پورته وختل.

۸۵. پوښتنه: په پیل کې چا د رسول الله ﷺ تصدیق وکړ؟

۸۵. ځواب: حضرت ابوبکر صدیق (رضی الله عنه).

۸۶. پوښتنه: رسول الله ﷺ له معراج نه خپل امت ته څه شی په ډالی

کې راوړل؟

۸۶. ځواب: پنځه لمونځونه، د بقرې سورت وروستني ایتونه او له شرک نه پرته د گناهونو بڅښنه.

۸۷. پوښتنه: د عقبې لومړی تړون په کوم کال کې ترسره شو؟

۸۷. ځواب: د نبوت په یوولسم کال د حج په موسم کې.

۸۸. پوښتنه: د عقبې لومړی تړون کوم تړون ته وايي؟

۸۸. ځواب: رسول الله ﷺ د حج په ورځو کې خلک د خدای لوري ته

بلل شپړ، تنه چې د مدینې اوسیدونکي وو د عقبې سره په څنگ کې یې له

رسول الله ﷺ سره لیدنه وکړه او له هغه ﷺ سره تړون وکړ چې له

خدای (جل جلاله) سره به شرک نه کوي او ناروا کارونه به نه کوي.

۸۹. پوښتنه: د عقبې دوم تړون په کوم کال کې ترسره شو؟

۸۹. ځواب: د نبوت په دیارلسم کال د حج په موسم کې.

۹۰. پوښتنه: د عقبې دوم تړون کوم تړون ته وايي؟

۹۰. ځواب: د مدینې منورې تقریبا (۷۵) تنو مسلمانانو چې دوه (۲) پکې

بنځي وې په پټ ډول د عقبې په خوا کې د رسول الله ﷺ سره ملاقات

وګر رسول الله ﷺ د هغوی له مینځ نه دوولس تنه نماینده ګان وټاکل چې څنګه خپل قوم ته ورسېږي نو هغوی دې اسلام ته راوبلي.

۹۱. پوښتنه: کله چې مشرکینو ولیدل چې د مسلمانانو شمېر ورځ په ورځ زیاتېږي څه یې وکړل؟

۹۱. ځواب: هغوی تصمیم ونيولو چې د مسلمانانو رهبر رسول الله ﷺ له منځه یوسي.

۹۲. پوښتنه: په کوم ځای کې یې تصمیم ونيولو؟

۹۲. ځواب: هغوی په (دار الندوه) کې په سلا او مشوره شول.

۹۳. پوښتنه: ابو اسود کوم ډول وړاندیز وکړ؟

۹۳. ځواب: چې رسول الله ﷺ له خپل وطن نه به یې وشاړو چې چرته ځي لار دې شي.

۹۴. پوښتنه: ابوالبختري کوم وړاندیز وکړ؟

۹۴. ځواب: رسول الله ﷺ به د اوسپني په پنډرو کې بند کړو، تر څو د پخوانیو شاعرانو په څیر مړ شي.

۹۵. پوښتنه: ابوجهل کوم وړاندیز وکړ؟

۹۵. ځواب: مونږ به د هرې قبیلې نه یو یو غښتلی، تکړه او دښه نسب خاوند ځوان غوره کړو. دوی ټولو ته به توري ورکړو او د رسول الله

ﷺ د مرګ لپاره به یې واستوو، ټول به یوځای ورباندې ګوزار وکړي او په قتل به یې ورسوي نو مور به ورنه بیغمه شو، خون به یې په ټولو قبیلو وویشل شي، عبدمناف به وس ونه لري چې ټولو سره جګړه وکړي نو دبت ته به مجبور شي دبت به ورکړو.

۹۶. پوښتنه: رسول الله ﷺ څرنگه له دې توطیې او دسیسې نه خبر شو؟

۹۶. ځواب: د وحی او جبرائیل (عليه الصلوة والسلام) په واسطه.

۹۷. پوښتنه: رسول الله ﷺ له دې توطیې سره د مبارزې لپاره څه وکړل؟

۹۷. ځواب: رسول الله ﷺ مدینې منورې ته د هجرت تصمیم ونيو.

۹۸. پوښتنه: کله چې رسول الله صلی الله علیه وسلم له خپل کور نه د بېرون وتلو پر مهال وکتل چې مشرکین د هغه د کور د دروازي په شا وخوا راټول دي څه یې وکړل؟

۹۸. ځواب: یو موتی خاوره یې را واخیسته او د هغوی خواته یې وشیندله او هغو رسول الله صلی الله علیه وسلم ونه لیدلو.

۹۹. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم چا ته وویل چې زما پرځای ویده شه؟

۹۹. ځواب: د ابو طالب زوی علی (رضی الله عنه) ته .

۱۰۰. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم په کومه نیته له کوره ووت؟

۱۰۰. ځواب: رسول الله صلی الله علیه وسلم د نبوت په څوارلسم کال د صفر د میاشتي په ۲۷مه، شپه له خپل کوره ووت.

۱۰۱. پوښتنه: چا د رسول الله صلی الله علیه وسلم سره یوځای هجرت وکړ؟

۱۰۱. ځواب: حضرت ابوبکر صدیق (رضی الله عنه).

۱۰۲. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم او ابوبکر صدیق په کوم غار کې پټ شول؟

۱۰۲. ځواب: د ثور غار کې .

۱۰۳. پوښتنه: څو شپې یې په غار کې وکړې؟

۱۰۳. ځواب: درې شپې د جمعي، هفتي او یکشنبې شپه په غار کې ول.

۱۰۴. پوښتنه: د خوراک ترتیب به چا ورته برابر و؟

۱۰۴. ځواب: د ابوبکر صدیق (رضی الله عنه) غلام (عمر بن فهیره) رمه به یې غار خولې ته راوستله دواړو ملگرو به شیدې څښلې او ویده کیدل به.

۱۰۵. پوښتنه: قریشو د دوی پر سر څومره جایزه اعلان کړه؟

۱۰۵. ځواب: د هر یوه په بدل کې یې سل اوښان جایزه اعلان کړې وه.

۱۰۶. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم دچا سره خبره کړې وه چې په صحرايي لارو بلد و؟

۱۰۶. ځواب: له عبدالله بن اریقط اللیثي سره په هغه وخت کې مشرک و.

۱۰۷. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم په کومه نیته باندي قباء ته ورسېده؟

۱۰۷. حُواب: د دوشنبې په ورځ د نبوت ۱۴ د هجرت لومړنی کال د ربیع الاول په اتمه.

۱۰۸. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم په قباء کې څو ورځې تیرې کړې؟

۱۰۸. حُواب: څلور ورځې (دوشنبه، سه شنبه، چهارشنبه، پنجشنبه).

۱۰۹. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم په دې ځای کې د کوم مسجد ډبره کې بنوده؟

۱۰۹. حُواب: د مسجد قباء او لمونځ یې هم پکې ادا کړ.

۱۱۰. پوښتنه: مدینې ته د رسول الله صلی الله علیه وسلم له ورتللو نه مخکې کوم نوم اخستل کیده؟

۱۱۰. حُواب: (یثرب) ورته ویل کیده چې کله رسول الله صلی الله علیه وسلم ورغی نوم یې مدینه الرسول شو.

۱۱۱. پوښتنه: هر چا غوښتل چې رسول الله صلی الله علیه وسلم میلمه کړي هغه څه وویل؟

۱۱۱. حُواب: رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل اوښه پریردئ دا ماموره شویده.

۱۱۲. پوښتنه: د رسول الله صلی الله علیه وسلم اوښه چېرته چو شوه؟

۱۱۲. حُواب: کله چې د مسجد نبوي ځای ته ورسیده .

۱۱۳. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم په مدینه کې د چا په کور کې تم شو؟

۱۱۳. حُواب: د ابو ایوب الانصاري (رضی الله عنه) .

۱۱۴. پوښتنه: په مدینه کې د یهودانو د درې مشهورو قبیلو نومونه واخلي؟

۱۱۴. حُواب: بنو قینقاع، بنو نضیر، بنو قریظه.

۱۱۵. پوښتنه: په مدینه کې د رسول الله صلی الله علیه وسلم لومړنی کار څه و؟

۱۱۵. حُواب: لومړنی کار یې د نبوي مسجد جوړول و.

۱۱۶. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم په مدینه کې لومړی خبرې کومې وې؟

۱۱۶. حُواب: اي خلکو سلام خور کړئ، خواړه ورکړئ، صله رحمي کوئ او د شپي هغه وخت لمونځ کوئ چې خلک ویده وي جنت ته به داخل شي.

۱۱۷. پوښتنه: مسلمانانو ته د جنگ اجازه کله وشوه؟

۱۱۷. حُواب: له هجرت نه وروسته په مدینه کې.

۱۱۸. پوښتنه: په مسلمانانو کله جنگ فرض شو؟

۱۱۸. حُواب: دویم هجري کال د شعبان په میاشت کې

۱۱۹. پوښتنه: له بدر نه مخکې کومه غزا گانې شوې دي؟

۱۱۹. حُواب: د ابواء یا ودان غزا د هجرت ۲ کال د صفر په میاشت کې د بواط غزا د ربیع الاول په میاشت کې د سفوان غزا د ربیع الاول میاشت کې د ذي العشيره غزا د جمادي الاول په میاشت کې.

۱۲۰. پوښتنه: الله (جل جلاله) په کوم کال قبله له بیت المقدس نه کعبه شریفه اعلان کړه؟

۱۲۰. حُواب: د هجرت په دوهم کال د شعبان په میاشت کې.

۱۲۱. پوښتنه: د رسول الله ﷺ لومړۍ غزا کومه یوه وه؟

۱۲۱. حُواب: د بدر غزا چې خدای پاک په یوم الفرقان سره یاده کړې ده.

۱۲۲. پوښتنه: په دې جنگ کې د مشرکینو کوم مشران ووژل شول؟

۱۲۲. حُواب: ابوجهل (ابوالحکم)، عتبه، شیبیه، او امیه بن خلف.

۱۲۳. پوښتنه: د مسلمانانو د شهیدانو او د کافرانو د وژل شویو شمېر څومره وو؟

۱۲۳. حُواب: له مسلمانانو نه ۱۴ تنه شهیدان او د کافرانو څخه ۷۰ تنه ووژل شول.

۱۲۴. پوښتنه: د بدر په غزا کې د مسلمانانو او کافرانو شمېر څومره و؟

۱۲۴. حُواب: د مسلمانانو شمېر (۳۱۳) او د کافرانو شمېر تر (۱۰۰۰) رسیده.

۱۲۵. پوښتنه: د جنگ په پیل کې چې عتبه، شیبیه او ولید وو چا مقابله وکړه؟

۱۲۵. حُواب: عبیده بن حارث، حمزه، او علی (رضی الله عنهم) مقابلي ته ور ووتل.

۱۲۶. پوښتنه: د بدر د غزانه وروسته چا د رسول الله صلی الله علیه وسلم د قتل قصد وکړ؟

۱۲۶. حُواب: عمیر بن وهب جمحي خو کله چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ته ورغی نو مسلمان شو.

۱۲۷. پوښتنه: کعب بن اشرف منافق چا ووژه؟

۱۲۷. حُواب: محمد بن مسلمه او رضاعي ورور یې ابو نائله.

۱۲۸. پوښتنه: روژه او صدقه الفطر کله فرض شوه؟

۱۲۸. حُواب: د هجرت په دویم کال د شعبان په میاشت کې.

۱۲۹. پوښتنه: د احد غزا په کوم کال کې پیښه شوه؟

۱۲۹. حُواب: د هجرت په درېیم کال د شوال په میاشت کې.

۱۳۰. پوښتنه: د قریشو د لښکر شمیر څومره و؟

۱۳۰. حُواب: درې زره (۳۰۰۰) کسان.

۱۳۱. پوښتنه: د احد په غزا کې د مسلمانانو شمیر څومره و؟

۱۳۱. حُواب: اوه سوه (۷۰۰) تنه و.

۱۳۲. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم د احد په ورځ تیره توره چا ته ورکړه چې حق ادا کړه؟

۱۳۲. حُواب: ابو دُجانه سماک بن خَرشَة ته.

۱۳۳. پوښتنه: د رسول الله صلی الله علیه وسلم تره حضرت حمزه (رضی الله عنه) په کومه غزا کې په شهادت ورسېده او د چا لخوا؟

۱۳۳. حُواب: د احد په غزا کې د وحشي بن حرب لخوا.

۱۳۴. پوښتنه: د احد په غزا کې د مشرکینو لخوا قمندان څوک و؟

۱۳۴. حُواب: ابوسفیان صخر بن حرب.

۱۳۵. پوښتنه: د مسلمانانو لخوا د غشي ویشتونکو قمندان څوک و؟

۱۳۵. حُواب: عبدالله بن جبیر (رضی الله عنه).

۱۳۶. پوښتنه: د احد په جنگ کې مشرکینو کومه اوزه خپره کړه؟

۱۳۶. حُواب: د رسول الله صلی الله علیه وسلم د شهادت اواز ه.
۱۳۷. پوښتنه: د احد په غزا کې د رسول الله صلی الله علیه وسلم کوم غاښ شهید شو؟
۱۳۷. حُواب: د رسول الله صلی الله علیه وسلم لاندینی بنی رباعي غاښ.
۱۳۸. پوښتنه: د رسول الله صلی الله علیه وسلم مبارک غاښ کوم مشرک شهید کړ؟
۱۳۸. حُواب: عتبه بن ابی وقاص.
۱۳۹. پوښتنه: د احد په میدان کې کومو غازیانو تر اخره پورې د رسول الله صلی الله علیه وسلم نه دفاع وکړه؟
۱۳۹. حُواب: طلحه بن عبیدالله او سعد بن ابی وقاص (رضی الله عنهم).
۱۳۰. پوښتنه: د احد په جنگ کې څو تنه مسلمانان شهیدان شول؟
۱۳۰. حُواب: اویا (۷۰) تنه.
۱۳۱. پوښتنه: په دې جنگ کې د مشرکینو د مرو شمېر څومره و؟
۱۳۱. حُواب: (۲۲) تنه په بل روایت کې ۳۷ تنه وژل شوي و.
۱۳۲. پوښتنه: د احزاب په غزا کې د کوم صحابي په مشوره رسول الله صلی الله علیه وسلم د خندق ویستلو امر وکړ؟
۱۳۲. حُواب: د سلمان الفارسي (رضی الله عنه) په مشوره.
۱۳۳. پوښتنه: د احزاب (خندق) په غزا کې د دواړو لښکرو نه څو کسه ووژل شول؟
۱۳۳. حُواب: شپږ مسلمانان شهیدان شول او لس مشرکین ووژل شول.
۱۳۴. پوښتنه: د بنی قریظه په غزا کې سعد بن معاذ د یهودو په هکله کوم ډول فیصله وکړه؟
۱۳۴. حُواب: نارینه یې باید ووژل شي اولادونه او ښځې دې اسیران کړی شي او مالونه دې وویشل شي.
۱۳۵. پوښتنه: بنی قریظه غزا په کوم کال کې شوې ده؟
۱۳۵. حُواب: د هجرت په پنځم کال د ذی القعدې په میاشت کې.
۱۳۶. پوښتنه: د بنی قریظه کلابندی څو ورځې دوام وکړ؟
۱۳۶. حُواب: کلابندی ۲۵ ورځې دوام وکړ.
۱۳۷. پوښتنه: د بنی المصطلق غزا په کوم کال کې پېښه شوه؟

۱۳۷. ځواب: شپږم د هجرت د شعبان په مياشت کې.
۱۳۸. پوښتنه: د رسول الله صلی الله علیه وسلم د نومونو څخه څو نومونه بيان کړئ؟
۱۳۸. ځواب: محمد، احمد، الماحی، الحاشر، العاقب، المقضی صلی الله علیه وسلم.
۱۳۹. پوښتنه: په کومه غذا کې منافقینو د افک داستان جوړ کړ؟
۱۳۹. ځواب د بنی المصطلق په غذا کې.
۱۴۰. پوښتنه: په کومه غذا کې ام المؤمنین جوړیه (رضی الله عنها) ونيول شوه او رسول الله صلی الله علیه وسلم هغه وپېرله او ازاده یې کړه او بیا نکاح کړه؟
۱۴۰. ځواب: د بنی المصطلق په غذا کې.
۱۴۱. پوښتنه: الله (جل جلاله) د افک پېښې په باره کې څو ایتونه نازل کړل؟
۱۴۱. ځواب: لس (۱۰) ایتونه.
۱۴۲. پوښتنه: د افک په پېښه کې څو صحابه په ډرو ووهل شول؟
۱۴۲. ځواب: درې صحابه ۱ مسطح بن اثاثه، ۲ حسان بن ثابت، ۳ حمنه بنت جحش (رضی الله عنهم)
۱۴۳. پوښتنه: د حدیبیې صلح په کوم کال کې وشوه؟
۱۴۳. ځواب: په شپږم هجری کال د ذي القعدې په مياشت کې.
۱۴۴. پوښتنه: مشرکینو حرم شریف د مسلمانانو پرمخ څو کاله تړلی و؟
۱۴۳. ځواب: پوره شپږ کاله.
۱۴۵. پوښتنه: د دویرې لمونځ (صلاة خوف) حکم کله نازل شو؟
۱۴۵. ځواب: د هجرت په شپږم کال د مازدیگر د لمانځه په مهال.
۱۴۶. پوښتنه: په حدیبیې کې د مسلمانانو لخوا سفیر چې قریشو ته واستول شو څوک و؟
۱۴۶. ځواب: حضرت عثمان بن عفان (رضی الله عنه)
۱۴۷. پوښتنه: په حدیبیې کې کوم صحابی د رسول الله صلی الله علیه وسلم سره درې ځلې په مرگ بیعت وکړ؟
۱۴۷. ځواب: سلمه بن اکوع (رضی الله عنه).
۱۴۸. پوښتنه: د حدیبیې د سولې په تړون کې څو مادی وي؟

۱۴۸. حُواب: خُور مادی وی.
۱۴۹. پوښتنه: د حدیبیې له سولې نه وروسته کوم ایت نازل شو؟
۱۴۹. حُواب: (انا فتحنا لک فتحا مبینا)الفتح: ۱
۱۵۰. پوښتنه: د ونې لاندې یې چې بیعت وکړد رسول الله صلی الله علیه وسلم سره خو نغره ول؟
۱۵۰. حُواب: خوارلس سوه (۱۴۰۰) تنه و.
۱۵۱. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم کومو پاچاهانو ته لیکونه واستول؟
۱۵۱. حُواب: د حبشی پاچا نجاشی ته، د مصر پاچا مقوقس ته، د فارس پاچا کسری ته، د روم پاچا قیصر ته، منذر بن ساوی ته، د یمامه پاچا هوذه بن علی ته، د دمشق مشر حارث بن ابی شمر غسانی ته، او د عمان پاچا ته .
۱۵۲. پوښتنه: د خبیر غزا په کوم کال پېښه شوه؟
۱۵۲. حُواب: د هجرت په اووم کال د محرم په میاشت کې.
۱۵۳. پوښتنه: د خبیر په غزا کې رسول الله صلی الله علیه وسلم بیرغ چاته ورکړ؟
۱۵۳. حُواب: حضرت علی (رضی الله عنه) ته.
۱۵۴. پوښتنه: حضرت علی (رضی الله عنه) څه وویل؟
۱۵۴. حُواب: یا رسول الله صلی الله علیه وسلم تر هغې به وجنگیرم تر څو زموږ په شان مسلمانان شي.
۱۵۵. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم علی (رضی الله عنه) ته څه وویل؟
۱۵۵. حُواب: قسم په خدای که الله (جل جلاله) ستا په لاس یوه سړي ته هدایت وکړي نو دا له سرو او بڼانو نه درته غوره دی.
۱۵۶. پوښتنه: د مرحب مقابلي ته څوک راووته؟
۱۵۶. حُواب: حضرت علی (رضی الله عنه) او مرحب یې ووژه.
۱۵۷. پوښتنه: د مرحب د ورور یاسر مقابلي ته څوک راووته؟
۱۵۷. حُواب: حضرت زبیر (رضی الله عنه) یاسر هم ووژه.
۱۵۸. پوښتنه: سنت څه ته وایي؟

۱۵۸. حُواب: د رسول الله صلی الله علیه وسلم په قول، وینا او عمل باندي د سنت اطلاق کيږي.
۱۵۹. پوښتنه: صفیه د چا لور وه؟
۱۵۹. حُواب: د حيي بن اخطب لور وه.
۱۶۰. پوښتنه: د خيبر د فتح نه وروسته چا رسول الله صلی الله علیه وسلم ته زهر ورکړل؟
۱۶۰. حُواب: د سلام بن مشکم بنخي زينب بنت حارث .
۱۶۱. پوښتنه: د خيبر په غزا کي د شهيدانو او د يهودو د مرو شمير څومره و؟
۱۶۱. حُواب: د شهيدانو شمير ۱۶ تنه و او د يهودو د مرو شمير ۹۳ تنه و.
۱۶۲. پوښتنه: د ذات الرقاع غزا په کوم کال کي پيښه شوه؟
۱۶۲. حُواب: په اووم هجري کال د ربيع الاول به مياشت کي.
۱۶۳. پوښتنه: دغي غزا ته ولي ذات الرقاع وايي؟
۱۶۳. حُواب: ځکه چي صحابو (رضی الله عنهم) پيني په توتو کي پتولي (د توتو او پيوندونو جگړه)
۱۶۴. پوښتنه: په ذات الرقاع غزا کي چا د رسول الله صلی الله علیه وسلم د وژلو قصد وکړ؟
۱۶۴. حُواب: يو اعرابي چي نوم يي دعثور و.
۱۶۵. پوښتنه: هغه کوم کس و چي اسامه (رضی الله عنه) وواژه په خوله کليمه ويله بيا رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وويل چي تا يي سینه چاک کړي وه چي دروغ وايي؟
۱۶۵. حُواب: نهیک بن مرداس.
۱۶۶. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم قضايي عمره کله ادا کړه؟
۱۶۶. حُواب: د هجرت په اووم کال د ذی القعدې په مياشت کي.
۱۶۷. پوښتنه: د عمرې کونکو شمير څومره و؟
۱۶۷. حُواب: د ټولو شمير دوه زره کسان و.
۱۶۸. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم له کوم ځای نه احرام وتاړه؟

۱۶۸. حُواب: د ذي الحليفه نه.
۱۶۹. پوښتنه: رسول الله صلي الله عليه وسلم خو ورځي په مکه کې تيرې کړي؟
۱۶۹. حُواب: درى ورځي په څلورمه ورځ سهار يې حرکت وکړ.
۱۷۰. پوښتنه: د څو کتابونو نومونه واخلئ چې د رسول الله صلي الله عليه وسلم احاديث او خبرې پکې راټولي شوي وي؟
۱۷۰. حُواب: صحيح بخاري، صحيح مسلم سنن ترمذي، سنن نسايي، ابوداود، او ابن ماجه.
۱۷۱. پوښتنه: دغې عمرې ته څو نومونه اخيستل شوي؟
۱۷۱. حُواب: څلور نومونه ۱ قضاء ۲ قضيه ۳ قصاص ۴ صلح.
۱۷۲. پوښتنه: د موته جگړه په کوم کال ترسره شوه؟
۱۷۲. حُواب: د هجرت په اتم کال د جمادي الاول په مياشت کې.
۱۷۳. پوښتنه: په دې جنگ کې د مسلمانانو شمير او د کفارو شمير څومره و؟
۱۷۳. حُواب: د مسلمانانو شمير درې زره او کفارو شمير دوه لکه و.
۱۷۴. پوښتنه: په دې جگړه کې د لښکر مشران څوک ول؟
۱۷۴. حُواب: زيد بن حارثه که چيرته شهيد شو نو پرځای دې جعفر بن ابى طالب که هغه هم شهيد شو پرځای دې عبدالله بن رواحه (رضى الله عنهم).
۱۷۵. پوښتنه: جعفر (رضى الله عنه) ولې په دې جناحين سره شهرت لري؟
۱۷۵. حُواب: ځکه چې الله تعالى د لاسونو په بدل کې ورته په جنت کې دوه وزرونه ورکړل.
۱۷۶. پوښتنه: په دې جگړه کې د مسلمانانو د شهيدانو شمير څومره و؟
۱۷۶. حُواب: دولس مسلمانان په شهادت رسيدلى و.
۱۷۷. پوښتنه: چا قريشو ته په پټه لیک وليږه چې رسول الله صلي الله عليه وسلم مکې ته د تگ اراده لري؟
۱۷۷. حُواب: حاطب بن بلعنه (رضى الله عنه).
۱۷۸. پوښتنه: لیک يې په کومه طريقه وليږه؟

۱۷۸. ځواب: یوی (ساره) نومي بنځي ته د اجرت په بدل کې وره هغي په خپلو کوڅیو کې پټ کړی و.

۱۷۹. پوښتنه: د دغه لیک د راوړلو دنده رسول الله صلی الله علیه وسلم چا ته ورکړه؟

۱۷۹. ځواب: علي او مقداد (رضی الله عنهما) ته.

۱۸۰. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم له مدینې سره د لښکر په کوم کال مکې ته حرکت وکړ؟

۱۸۰. ځواب: د هجرت په اتم کال د روژې په لسمه نیټه له مدینې نه حرکت وکړ.

۱۸۱. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم چې مکې ته تلله څومره ملګري ورسره و؟

۱۸۱. ځواب: لس زره (۱۰۰۰۰) اصحاب (رضی الله عنهم) ورسره ملګري و.

۱۸۲. پوښتنه: د رسول الله صلی الله علیه وسلم تره عباس (رضی الله عنه) په کوم ځای کې ورسره مخامخ شو؟

۱۸۲. ځواب: په جحفه سیمه کې په داسې حال کې چې په اسلام مشرف شوی و.

۱۸۳. پوښتنه: ابوسفیان بن حارث د رسول الله صلی الله علیه وسلم د تره زوی په کوم کال مسلمان شو؟

۱۸۳. ځواب: د هجرت په اتم کال کله چې رسول الله صلی الله علیه وسلم مکې ته د تلو په حال کې و.

۱۸۴. پوښتنه: کله چې د ابوسفیان بن حارث ځنګدن و خلکو ورباندې ژړل ده څه وویل؟

۱۸۴. ځواب: ده ویل مه ژړئ قسم په خدای چې د اسلام نه وروسته مي هيڅ د گناه خبره په ژبه نه ده راوړي.

۱۸۵. پوښتنه: اسلامي لښکر له مرالظهران نه مکې ته څه وخت حرکت وکړ؟

۱۸۵. ځواب: د هجرت په اتم کال د رمضان په اولسمه د سه شنبې په ورځ.

۱۸۶. پوښتنه: رسول الله ﷺ مخکي له دی چې مکي ته داخل شي څه يې وويل؟

۱۸۶. ځواب: څوک چې د ابوسفیان کورته داخل شو هغه په امن شو، چا چې د خپل کور دروازه ځان پسې بنده کړه هغه په امن شو، څوک چې مسجد حرام ته داخل شو هغه هم په امن شو.

۱۸۷. پوښتنه: مکي ته د داخليدو په وخت کې د رسول الله ﷺ بيرغ د چا سره و؟

۱۸۷. ځواب: د کينې خوا قمندان زبير بن عوام (رضی الله عنه) سره.

۱۸۸. پوښتنه: رسول الله ﷺ کله چې مکي ته داخل شو لومړی يې څه وکړل؟

۱۸۸. ځواب: لومړی يې ټول بتان نسکور کړل.

۱۸۹. پوښتنه: په مکه کې څومره بتان وو؟

۱۸۹. ځواب: په مکه کې (۳۶۰) بتان وو.

۱۹۰. پوښتنه: مخکي له فتح نه د کعبې شريفې کليانې د چا سره وې؟

۱۹۰. ځواب: له عثمان بن طلحه سره.

۱۹۱. پوښتنه: رسول الله ﷺ چې له کعبې نه راووته او قریش ليکي ليکي ناست و څه معامله يې ورسره وکړه؟

۱۹۱. ځواب: رسول الله ﷺ ورته وويل چې نن پر تاسو ملامتيا نشته، ځی آزاد ياست.

۱۹۲. پوښتنه: وروسته يې د کعبې شريفې کليانې چاته ورکړې او څه يې ورته وويل؟

۱۹۲. ځواب: عثمان بن طلحه ته او ورته يې وويل چې له ظالم نه پرته بل څوک يې درنه نه اخلي.

۱۹۳. پوښتنه: بلال (رضی الله عنه) آذان چيرته وکړ؟

۱۹۳. ځواب: د کعبې معظم په بام باندې.

۱۹۴. پوښتنه: د فتحې يا شکرانې لمونځ يې چيرته ادا کړ؟

۱۹۴. ځواب: د ام هانئ بنت ابي طالب په کور کې يې غسل وکړ بيا يې لمونځ ادا کړ.

۱۹۵. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم د شکراني لمونځ څو رکعتنه وکړ؟

۱۹۵. ځواب: اته رکعتنه چې د ضحی (د غرمې) وخت و.

۱۹۶. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم د فتحي په ورځ د څو مجرمينو د وژلو حکم صادر کړ؟

۱۹۶. ځواب: د نهو لويو مجرمينو.

۱۹۷. پوښتنه: د انصارو انديښنه وه چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم له خوا مکه فتح شو، څه فکر مو دی چې نور به مور سره لاړشي؟

۱۹۷. ځواب: رسول الله صلی الله علیه وسلم وويل الله تعالى ته پناه وړم، مرگ به مي له تاسې سره وي، او ژوند به مي هم تاسې سره وي.

۱۹۸. پوښتنه: کله چې مکه فتحه شوه رسول الله صلی الله علیه وسلم په کوم ځای کې بيعت واخيست؟

۱۹۸. ځواب: د صفا په غونډۍ ناست و بيعت يې اخيسته.

۱۹۹. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم بيعت په څه واخيست؟

۱۹۹. ځواب: پدې بيعت درنه اخلم چې د الله تعالى سره به شريک نه نيسي، غلا به نه کوي، زنا به نه کوي، خپل اولادونه به نه وژني، بهتان به نه کوي، په نيکۍ کې به سرغړونه نه کوي.

۲۰۰. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم په مکه کې څو ورځې پاتې شو؟

۲۰۰. ځواب: نولس (۱۹) ورځې.

۲۰۱. پوښتنه: عزى نومي بُت د چا به لاس مات شو؟

۲۰۱. ځواب: د خالد بن وليد (رضى الله عنه) په لاس.

۲۰۲. پوښتنه: سواع نومي بُت د چا په لاس مات شو؟

۲۰۲. ځواب: د عمرو بن عاص (رضى الله عنه) په لاس.

۲۰۳. پوښتنه: منات بُت د چا په لاس مات شو؟

۲۰۳. ځواب: د سعد بن زيد اشهلی (رضى الله عنه) په لاس.

۲۰۴. پوښتنه: د حنين غزا په کوم کال پيښه شوه؟

۲۰۴. ځواب: د هجرت په اتم کال د شوال په مياشت کې.
۲۰۵. پوښتنه: د حنين په غزا کې د مسلمانانو شمېر څومره و؟
۲۰۵. ځواب: دولس (۱۲۰۰۰) زره تنه و.
۲۰۶. پوښتنه: د حنين په غزا کې د غنيمتونو شمېر څومره و؟
۲۰۶. ځواب: ۶۰۰۰ زره اسيراني (وينځي) ۲۴۰۰۰ اوبنان، له څلويښت زره نه زيات پسونه، (۴۰۰۰) اوقيه نقره و.
۲۰۷. پوښتنه: دغه غنيمتونه يې په کوم ځای کې را ټول کړل؟
۲۰۷. ځواب: په جعرانه کې.
۲۰۸. پوښتنه: رسول الله ﷺ د دغو غنيمتونو د ساتلو امر چاته وکړ؟
۲۰۸. ځواب: مسعود بن عمرو غفاري (رضی الله عنه) ته.
۲۰۹. پوښتنه: په اسيرانو بنځو کې د رسول الله ﷺ رضاعي خور شيما بنت حارث السعديه هم وه هغې سره يې څه وکړل؟
۲۰۹. ځواب: رسول الله ﷺ خپل ځادر ورته وغواړ او شيما ورباندې کيناستله بيا يې خپل قوم ته وليرله.
۲۱۰. پوښتنه: د طائف غزا په کوم کال کې پېښه شوه؟
۲۱۰. ځواب: د هجرت په اتم کال د شوال په مياشت کې.
۲۱۱. پوښتنه: رسول الله ﷺ په جعرانه کې څو ورځې پاتې شو؟
۲۱۱. ځواب: لس (۱۰) ورځې.
۲۱۲. پوښتنه: مؤلف القلوب کوم خلکو ته ويل کيده؟
۲۱۲. ځواب: د مکې مشران او سرداران او نور مخور چې نوي مسلمانان شوی وو.
۲۱۳. پوښتنه: له وېش نه انصار خفه شول ځکه هغوی ته څه نه و رسيدلي رسول الله ﷺ ورته څه وويل؟
۲۱۳. ځواب: رسول الله ﷺ ورته وويل چې خوشحاله نه ياست چې خلک له مالونو سره ځي او تاسو د الله تعالی رسول ﷺ سره خپلي مېنې ته ستانه شئ بيا يې دعا وکړه انصارو ته.

۲۱۴. پوښتنه: د هوازن قبيلې نماينده گان په داسې حال کې راغل چې ټول مسلمان شوي وو د رسول الله صلی الله علیه وسلم نه يې د څه غوښتنه وکړه؟
۲۱۴. ځواب: د د خپلو مالونو او بنديانو.
۲۱۵. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وويل چې خپل مالونه درباندي گران دي که بنځي او يا اولادونه؟
۲۱۵. ځواب: هغوی وويل چې خپل اولادونه او بنځي رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته ټول بندان آزاد کړل.
۲۱۶. پوښتنه: د غنيمتونو له ویش نه وروسته رسول الله صلی الله علیه وسلم څه وکړل؟
۲۱۶. ځواب: رسول الله صلی الله علیه وسلم عمره ادا کړه.
۲۱۷. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم بېرته مدينې ته څه وخت ستون شو؟
۲۱۷. ځواب: د هجرت په آتم کال د ذي القعدې په ۲۴ مه نيټه.
۲۱۸. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم په مکه مکرمه کې څوک خليفه وټاکه؟
۲۱۸. ځواب: عتاب بن اسيد (رضی الله عنه).
۲۱۹. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم علی (رضی الله عنه) د کوم بُت د ويجارولو لپاره وليږه او کومې قبيلې ته؟
۲۱۹. ځواب: د قلس نومي بُت او د طيبي قبيلې ته.
۲۲۰. پوښتنه: د تبوک غزا په کوم کال کې پېښه شوه؟
۲۲۰. ځواب: د هجرت په نهم کال د رجب په مياشت کې.
۲۲۱. پوښتنه: منافقانو دشر او توطنو لپاره په څه نامه اډه جوړه کړه؟
۲۲۱. ځواب: د جومات په نوم نومولی و (مسجدالضرار).
۲۲۲. پوښتنه: په دغه مسجد کې رسول الله صلی الله علیه وسلم لمونځ وکړ؟
۲۲۲. ځواب: رسول الله صلی الله علیه وسلم په دغه مسجد کې لمونځ ونه کړ.
۲۲۳. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم د دغه مسجد په اړه څه حکم وکړ؟
۲۲۳. ځواب: رسول الله صلی الله علیه وسلم د نړولو حکم وکړ او دغه مسجد يې وران کړ.

۲۲۴. پوښتنه: د تبوک غذا د چا سره وه؟
 ۲۲۴. ځواب: د روميانو سره.
۲۲۵. پوښتنه: په دغې جگړه کې د کفارو شمير څومره و؟
 ۲۲۵. ځواب: څلوېښت زره (۴۰۰۰۰) تنه و.
۲۲۶. پوښتنه: په دغې غذا کې د مسلمانانو شمير څومره و؟
 ۲۲۶. ځواب: ديرش زره (۳۰۰۰۰) تنه و؟
۲۲۷. پوښتنه: د تبوک په غذا کې چا ډېر مال صدقه کړ؟
 ۲۲۷. ځواب: حضرت عثمان نهه سوه اوښان، سل آسونه، د طلا او نقرې حساب بيل و حضرت ابوبکر خپل ټول مال چې (۴۰۰۰) درهمه و او عمر د ټول مال نه نيم مال صدقه کړ (رضی الله عنهم).
۲۲۸. پوښتنه: د تبوک غذا کې رسول الله صلی الله علیه وسلم په مدينه کې څوک خليفه وټاکه؟
 ۲۲۸. ځواب: محمد بن مسلمه (رضی الله عنه).
۲۲۹. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم د خپلې کورنۍ سرپرستي چا ته وسپارله؟
 ۲۲۹. ځواب: حضرت علي (رضی الله عنه) ته .
۲۳۰. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم چې د حجر نومي سيمي نه تېریده څه يې وفرمايل؟
 ۲۳۰. ځواب: وي فرمايل د هغه چا کورنو ته مه داخليری چې په خپلو نفسونو يې ظلم کړی هسي نه چې د دوی عذاب تاسو ته ورسېږي.
۲۳۱. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم کله چې تبوک ته ورسیده څه يې وفرمايل؟
 ۲۳۱. ځواب: رسو الله صلی الله علیه وسلم وفرمايل چې نن شپه به سخت باد درباندي راولوزي، هيڅوک به نه دريري، د اوښانو خاوندان دي د اوښانوگوندي وتري. هماغه وه چې سخت باد راغی، يو سړی د رسول الله صلی الله علیه وسلم د امر په خلاف پاڅیده ودریده چې باد پورته کړ ان د (طیئ) په غره يې وغورځاوه.
۲۳۲. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم ته ولې (خاتم النبیین) وايی؟

۲۳۲. خُواب: خُکه چي وروسته له رسول الله صلی الله علیه و سلم څخه به بل پیغمبر تر قیامته پورې رانښي او خپله رسول الله صلی الله علیه و سلم هم فرمایلي دي: (زه تر ټولو وروستی پیغمبر یم، وروسته له ما څخه بل پیغمبر نشته).
۲۳۳. پوښتنه: له رومیانسره جگړه وشوه کڼه؟
۲۳۳. خُواب: نه جگړه ونه شوه رومیانو جزیه ومنله.
۲۳۴. پوښتنه: بیرته مدینې ته د سفر په وخت کې څو منافقانو د رسول الله صلی الله علیه و سلم د شهادت توطئه جوړه کړه؟
۲۳۴. خُواب: دولسو (۱۲) منافقانو.
۲۳۵. پوښتنه: پدې وخت کې له رسول الله صلی الله علیه و سلم سره څوکسه و؟
۲۳۵. خُواب: دوه کسه یو عمار او دویم حذیفه (رضی الله عنهما).
۲۳۶. پوښتنه: د سول الله صلی الله علیه و سلم د راز یار (صاحب السر) یا ملگری څوک و؟
۲۳۶. خُواب: حضرت حذیفه (رضی الله عنه).
۲۳۷. پوښتنه: د تبوک له غزا نه څو ریښتیني مسلمانان پاتې شوي و؟
۲۳۷. خُواب: درې کسه کعب بن مالک، مراره بن ربیع او هلال بن امیه (رضی الله عنهم).
۲۳۸. پوښتنه: د دوی په هکله څه حکم نازل شو؟
۲۳۸. خُواب: دوی باید له ټولني نه گوښي شي څوک باید ورسره خبري ونه کړي.
۲۳۹. پوښتنه: څو ورځې بعد الله تعالی د دوی توبه قبوله کړه؟
۲۳۹. خُواب: پنځوس ورځې بعد یې توبه قبوله شوه.
۲۴۰. پوښتنه: د تبوک د غزا یادونه په کوم سورت کې شوي؟
۲۴۰. خُواب: د برائت په سورت کې.
۲۴۱. پوښتنه: د رسول الله صلی الله علیه و سلم لور ام کلثوم په کوم کال کې وفات شوه؟
۲۴۱. خُواب: د هجرت په نهم کال د تبوک غزا نه وروسته.
۲۴۲. پوښتنه: د منافقانو رئیس عبدالله بن ابي په کوم کال مړ شو؟

۲۴۲. خُواب: د هجرت په نهم کال د تيوک غزا نه وروسته.
۲۴۳. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه و سلم د کوم پاچا د جنازی لمونځ غائبانه وکړ؟
۲۴۳. خُواب: د حبشي پاچا اصمحه.
۲۴۴. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه و سلم ابوبکر (رضی الله عنه) په کوم کال حج ته ولیږه؟
۲۴۴. خُواب: د هجرت په نهم کال د ذي الحجه په میاشت کې.
۲۴۵. پوښتنه: کله چې د تساوی او برابری آیتونه نازل شول رسول الله خوک د اعلان لپاره ولیږه؟
۲۴۵. خُواب: حضرت علي (رضی الله عنه).
۲۴۶. پوښتنه: حضرت علي (رضی الله عنه) د رسول الله صلی الله علیه و سلم دا پیغام کله اعلان کړ؟
۲۴۶. خُواب: د اختر په ورځ له جمرې سره ولاړ و.
۲۴۷. پوښتنه: په دې فرمان کې څه ول؟
۲۴۷. خُواب: له ټولومشرکینو سره تړونونه مات او لغوه اعلان شول.
۲۴۸. پوښتنه: لعان څه ته وایي؟
۲۴۸. خُواب: ښځه او میره یو په بل لعنت ووايي.
۲۴۹. پوښتنه: لعان د لومړي ځل لپاره د چا تر مینځ واقع شو؟
۲۴۹. خُواب: د عویمر عجلاڼي او د میرمنې تر مینځ یې.
۲۵۰. پوښتنه: د الله تعالی دښمن عامر بن طفیل څو صحابه شهیدان کړل؟
۲۵۰. خُواب: اويا (۷۰) صحابه (رضی الله عنهم) یې په شهادت ورسول.
۲۵۱. پوښتنه: عامر بن طفیل چیرته ساه ورکړه؟
۲۵۱. خُواب: د یوې سلولي ښځې په کور کې یوه غده (دانه) په ستوني کې پیدا شوه د همغې له امله یې ساه ورکړه.
۲۵۲. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه و سلم د حج ادا کولو لپاره په کوم کال حرکت وکړ؟
۲۵۲. خُواب: د هجرت په لسم کال د ذي القعدې په میاشت کې.
۲۵۳. پوښتنه: له رسول الله صلی الله علیه و سلم سره د حج ادا کولو پرمهال څومره کسان و؟
۲۵۳. خُواب: یولک څلورڅلوینت زره (۱۴۴۰۰۰) کسان و.
۲۵۴. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه و سلم کله چې خطبه ویله چا پر لور آواز تر نورو رسوله؟
۲۵۴. خُواب: ربیع بن امیه بن خلف.
۲۵۵. پوښتنه: کله چې رسول الله صلی الله علیه و سلم خطبه لوستله الله تعالی کوم آیت نازل کړ؟

۲۵۵. حُواب: (اليوم اكلت لكم دينكم و اتممت عليكم نعمتي ورضيت لكم الاسلام ديناً) المائدة: ۳
۲۵۶. پوښتنه: كله چي دغه آيت نازل شو چا وژړل او څه يې وويل؟
۲۵۶. حُواب: حضرت عمر (رضى الله عنه) وويل چي په كمال پسي نقصان وي.
۲۵۷. پوښتنه: رسول الله صلى الله عليه وسلم د ذبحي په ځاى كې څو اوبنان ذبح كړل؟
۲۵۷. حُواب: درى شپيته (۶۳) اوبنان ذبح كړل.
۲۵۸. پوښتنه: نور اوبنان يې چاته وسپارل چي د رسول الله صلى الله عليه وسلم په نماينده گى يې ذبح كړي؟
۲۵۸. حُواب: حضرت علي (رضى الله عنه) ته.
۲۵۹. پوښتنه: حضرت علي (رضى الله عنه) څو اوبنان حلال كړل؟
۲۵۹. حُواب: اوه ديرش (۳۷) اوبنان.
۲۶۰. پوښتنه: په دې ورځ ټول څو اوبنان ذبح شول؟
۲۶۰. حُواب: ټول سل (۱۰۰) اوبنان ذبح شول.
۲۶۱. پوښتنه: د رسول الله صلى الله عليه وسلم وروستى پوځي تحرک كوم و؟
۲۶۱. حُواب: د اسامه بن زيد بن حارث (رضى الله عنه) سرپه.
۱۶۲. پوښتنه: دغه سرپه په كوم كال كې و؟
۲۶۲. حُواب: د هجرت ۱۱ كال د صفر په مياشت كې.
۲۶۳. پوښتنه: د اسامه بن زيد (رضى الله عنه) عمر څومره و؟
۲۶۳. حُواب: (۱۷) كلن و.
۲۶۴. پوښتنه: رسول الله صلى الله عليه وسلم په (۱۰) هجرى كال د رمضان په مياشت كې څو ورځي اعتكاف وكړ؟
۲۶۴. حُواب: شل (۲۰) ورځي.
۲۶۵. پوښتنه: رسول الله صلى الله عليه وسلم ته د عمر په وروستيو كې جبرائيل (عليه الصلوة والسلام) څو ځلي قران الكريم تکرار كړ؟
۲۶۵. حُواب: دوه (۲) ځلي.
۲۶۶. پوښتنه: رسول الله صلى الله عليه وسلم په حجة الوداع كې څه وفرمايل؟
۲۶۶. حُواب: وي فرمايل چي ښايي زه له سبرني كال نه وروسته د تل لپاره تاسي په دې ځاى كې ونه وينم.
۲۶۷. پوښتنه: رسول الله صلى الله عليه وسلم د احد شهيدانو ته چي دعا وكړه په كوم كال تللي و؟
۲۶۷. حُواب: د هجرت په يوولسم (۱۱) كال د صفر په مياشت كې.
۲۶۸. پوښتنه: رسول الله صلى الله عليه وسلم په كوم كال مريض شو؟

۲۶۸. ځواب: يوولسم د هجرت د صفرمياشت په ۲۹ مه د دوشنبې په ورځ.
۲۶۹. پوښتنه: رسول الله صلي الله عليه وسلم په كوم مرض اخته شوى و؟
۲۶۹. ځواب: سردرد اوسخته تبه.
۲۷۰. پوښتنه: د رسول الله صلي الله عليه وسلم مرض څو ورځې دوام وكړ؟
۲۷۰. ځواب: ۱۳ يا ۱۴ ورځې.
۲۷۱. پوښتنه: رسول الله صلي الله عليه وسلم د ژوند وروستني اونې د چا په كور كې تيره كړه؟
۲۷۱. ځواب: د حضرت عائشې (رضى الله عنها) په كور كې.
۲۷۲. پوښتنه: رسول الله صلي الله عليه وسلم كله چې دا خبره وكړه چې الله تعالى خپل يوه بنده ته اختيار وركړى دى چې خوښه يې د دنيا له شان، شوكت، زيب او زينت نه چې څه غواړي اخلي او كه هغه څه اخلي چې له الله سره دې دغه بنده د دنيا په مقابل كې هغه څه خوښ كړل چې د الله تعالى سره دې څوك په ژړا شو؟
۲۷۲. ځواب: حضرت ابوبكر صديق (رضى الله عنه).
۲۷۳. پوښتنه: رسول الله صلي الله عليه وسلم د حضرت ابوبكر صديق (رضى الله عنه) په هكله څه وويل؟
۲۷۳. ځواب: له ما سره د ملگرتيا او مالى همكارۍ له وجې نه تر ټولو زيات احسان او نيكي ابوبكر صديق (رضى الله عنه) را سره كړي كه له الله (جل جلاله) نه پرته مې خليل (دوست) نيولى نو ابوبكر صديق (رضى الله عنه) به مې خليل واى.
۲۷۴. پوښتنه: رسول الله صلي الله عليه وسلم اخري لمونځ چې امامت وكړ كوم و او كوم سورت يې پكې قرائت كړ؟
۲۷۴. ځواب: د مابنام لمونځ و او د المرسلات سورت.
۲۷۵. پوښتنه: د رسول الله صلي الله عليه وسلم د مريضۍ په ورځو كې ابوبكر صديق (رضى الله عنه) څو لمونځونه ادا كړي؟
۲۷۵. ځواب: اوه لس (۱۷) لمونځونه.
۲۷۶. پوښتنه: رسول الله صلي الله عليه وسلم د رحلت نه يوه ورځ مخكې څه وكړل؟
۲۷۶. ځواب: خپل ټول غلامان يې آزاد كړل، (۷) ديناره يې درلودل هغه صدقه كړل، خپله وسله يې مسلمانانو ته وركړه.
۲۷۷. پوښتنه: د رسول الله صلي الله عليه وسلم وروستى نصيحت څه و؟
۲۷۷. ځواب: وفرمايل چې پر يهودو او نصرانيانو دې د الله تعالى لعنت وي د خپلو نبيانو قبرونه يې په عبادت خانو بدل كړي.
۲۷۸. پوښتنه: رسول الله صلي الله عليه وسلم په كوم كال وفات شو؟

۲۷۸. ځواب: د هجرت يوولسم کال د ربیع الاول په ۱۲ نيټه د دوشنبې ورځ.
۲۷۹. پوښتنه: د رسول الله صلی الله علیه وسلم ټول عمر څو کاله و؟
۲۷۹. ځواب: درې شپيته (۶۳) کاله او څلور ورځې.
۲۸۰. پوښتنه: کله چې رسول الله صلی الله علیه وسلم واده وکړ د خديجې (رضی الله عنها) سره عمر يې څومره و؟
۲۸۰. ځواب: د رسول الله صلی الله علیه وسلم عمر (۲۵) کاله و او د خديجې (رضی الله عنها) عمر (۴۰) کاله.
۲۸۱. پوښتنه: د رسول الله صلی الله علیه وسلم اولاد د کومې ښځې نه و؟
۲۸۱. ځواب: ټول اولاد يې د حضرت خديجې (رضی الله عنها) نه و.
۲۸۳. پوښتنه: د رسول الله صلی الله علیه وسلم د زامنو نومه واخلي؟
۲۸۳. ځواب: عبدالله مشهور په طاهريا طيب، قاسم، ابراهيم.
۲۸۴. پوښتنه: د رسول الله صلی الله علیه وسلم څو لورگانې وې او نومونه څه ول؟
۲۸۴. ځواب: څلور وي زينب، رقيه، ام کلثوم، او فاطمه (رضی الله عنهن).
۲۸۵. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم د څو ښځو سره نکاح کړې وه؟
۲۸۵. ځواب: د (۱۳) ښځو سره دوه ښځې يې په ژوند کې وفات شوي وې له دوه ښځو سره واده نه و شوی او (۹) ښځې يې ژوندی وې.
۲۸۶. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم د حضرت سوده بنت زمعه (رضی الله عنها) سره په کوم کال واده وکړ؟
۲۸۶. ځواب: د بعثت په لسم کال.
۲۸۷. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم د حضرت عائشې (رضی الله عنها) سره په کوم کال واده وکړ؟
۲۸۷. ځواب: د بعثت په يوولسم کال د شوال په مياشت کې.
۲۸۸. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم د حضرت حفصه بنت عمر (رضی الله عنهما) سره په کوم کال واده وکړ؟
۱۸۸. ځواب: د هجرت په دريم کال.
۲۸۹. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم د حضرت زينب بنت خزيمه (رضی الله عنها) سره په کوم کال واده وکړ؟
۲۸۹. ځواب: د هجرت په څلورم کال.
۲۹۰. پوښتنه: ام المساکين د چا لقب و؟
۲۹۰. ځواب: د حضرت زينب بنت خزيمه (رضی الله عنها).
۲۹۱. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم د ام سلمه هند بنت ابي اميه (رضی الله عنها) سره په کوم کال واده وکړ؟
۲۹۱. ځواب: د هجرت په څلورم کال د شوال په مياشت کې.

۲۹۲. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم د حضرت زینب بنت جحش (رضی الله عنها) سره په کوم کال واده وکړ؟
۲۹۲. ځواب: د هجرت په پنځم کال د ذي القعدې په میاشت کې.
۲۹۳. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم د حضرت جویریة بنت حارث (رضی الله عنها) سره به کوم کال واده وکړ؟
۲۹۳. ځواب: د هجرت په شپږم کال د شعبان په میاشت کې.
۲۹۴. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم د ام حبیبه رمله بنت ابي سفیان (رضی الله عنها) سره په کوم کال واده وکړ؟
۲۹۴. ځواب: د هجرت په اووم کال د محرم په میاشت کې.
۲۹۵. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم د حضرت صفیه بنت حیي بن اخطب (رضی الله عنها) سره په کوم کال واده وکړ؟
۲۹۵. ځواب: د هجرت په اووم کال د خبیر له فتح نه وروسته.
۲۹۶. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم د حضرت میمونه بنت حارث (رضی الله عنها) سره په کوم کال واده وکړ؟
۲۹۶. ځواب: د هجرت اووم کال د ذي القعدة میاشت د قضایي عمرې نه وروسته.
۲۹۷. پوښتنه: د رسول الله صلی الله علیه وسلم په ژوند کې کومې بنځي وفات شوي وي؟
۲۹۷. ځواب: حضرت خدیجه او حضرت زینب (ام المساکین) (رضی الله عنهما).
۲۹۸. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم د کومو وینځو سره واده کړی و؟
۲۹۸. ځواب: د ماریه قبطي او ریحانه بنت زید قرظي (رضی الله عنهما).
۲۹۹. پوښتنه: زوی د کومې وینځي نه و او نوم یې څه و او په کوم کال وفات شو؟
۲۹۹. ځواب: د ماریه قبطي (رضی الله عنها) نوم یې ابراهیم و د هجرت په لسم کال د شوال په (۲۸) نیټه وفات شو.
۳۰۰. پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم ډېر ودونه د څه لپاره کړي و؟
۳۰۰. ځواب: د دی لپاره چې د دین اسلام داعیانې شي او دین نورو ښځو ته ورسوي ځکه چې ښځو نه شو کولای چې د نارینه و نه دیني احکامات یاد کړي.

د رسول الله صلی الله علیه وسلم صفات او اخلاق

سول الله صلی الله علیه وسلم د داسې جسماني او اخلاقي کمال، جمال او ښکلا خاودن و چې په ژبه یې وصف او بیان نه شي کیدلی. زړونه دده په محبت او دوستۍ ودان و، هره سینه یې له قدر او درناوي ډکه وه، خلکو دده له عظمت

او کرم نه ځانونه قربانول. د رسول الله صلی الله علیه وسلم په شان قدر او منزلت د هیچا نه و، نه دی او نه به په راتلونکي کې شي، چا چې ژودن ورسره کړی دده مینې او محبت بندویان شوی، اصحابو (رضی الله عنهم) دومره مینه ورسره درلوده چې په خپله یې مرگ قبله خو دا یې نه غوښتل د رسول الله صلی الله علیه وسلم یو نوک خور شي.

د رسول الله صلی الله علیه وسلم اخلاقي کمال او شمایل

کله چې رسول الله صلی الله علیه وسلم د هجرت په سفر کې د ام معبد خزاعي له خیمې نه تیر شو. له ام معبد سره یې ملاقات وشو، نوموړي خپل میره ته دده صلی الله علیه وسلم صفات بیان کړل او په دې هکله یې داسې وویل: یو شخص مې ولید چې ډیر ښکلی او باوقاره و، ځلیدونکی مخ او غوره اخلاق یې درلودل، نه مریض و او نه یې اندامونه غیر متناسب وو، ډېر ښکلی او برابر و. زړه راښکونکی سر او مخ یې درلودل، توري سترگي، لوړ اواز، اوږده غاړه، گڼه ږیره، اوږده بانه، نښتي نری ورځي او اوږده تور وینستان یې درلودل، چې چپ به و ځانگړی وقار یې درلود او که خبرې به یې کولې عظمت او لوړوالی به یې له ورايه ښکاریده، له لرې نه ډېر باهیته او دروندښکاریده او له نژدې نه ډیر خوږ، شرین زبانه و، خبرې یې لنډې او مقبولې وې، نه یې زیاتې خبرې کولې او نه له اندازې نه کمې، خبرې یې لکه ملغرې وې، د متوسطې ونې خاوند و، نه ډېر لوړ او نه ډېر ټیټ و، د داسې یوې ځانکې په شان و لکه چې د دوو څانگو تر مینځ واقع شي او له دواړو نه وتلي او غوره وي، ملگرو یې ډیره مینه ورسره درلوده، چې ده به خبرې کولې ملگري به یې چوپ و امر به یې چې وکړ ټول به یې تعميل ته ولاړیدل، امر یې منل کیده، نه بد خوږه و او نه ظالم.

د رسول الله ﷺ اخلاق او روحاني کمال

رسول الله ﷺ د بي ساري فصاحت او بلاغت خاوند و، رواني، لنډي، با معنی او بي تکلفه خبري يې ځانگړتيا وه. رسول الله ﷺ ته جوامع الكلم والحکم ورکړل شوی و، يعنی د داسي بياني کمال درلودونکی و چې زيات مفاهيم به يې په ډېرو لنډو ټکو کې بيانول او ډېر زيات حکمت او کمال خاوند و. د عربانو په مختلفو لهجو بڼه پوهيده او د هرې قبيلې سره د همغې قبيلې په لهجه خبرې کولی، د زيات حلم، حوصلي، مهرباني، او بينني خاوند و د قدرت په وخت کې عفو، د مشکلاتو په وړاندې صبر او مقاومت هغه صفتونه وو چې الله تعالی وړباندې لورولي و.

هغه حضرت ﷺ لومړنی پيغمبر و چې د ده حيات اوممات، رسالت، کارنامو او د زيريدلو په مهال، کوم واقعات چې رامنځته شو هيڅ ډول شک او شېبه موجود ندي. اصل اونسب يې له مور او پلار نه تر حضرت ابراهيم خليل الله پورې ټولو عربو او عجمو ته روښان دی. حضرت ﷺ لومړنی پيغمبر دی چې برسیره پر خپل کتاب اوديني سنت د تاريخ په روښانو او زرينو پاڼو کې ډير اوچت اولورځای اومقام گڼلی دی. همدارنگه سربيره د نبوت اورسالت له وظيفی نه د يو لوی ښوونکی اولارښود په حيث نه يوازی د خپلو پيروانو لپاره، بلکې د انساني نهضت اوترقی د مادی اومعنوی تکامل مخکښ گام وهونکی اولارپرانيسټونکی مثال او سمبول هم گڼل کيږی. يعنی په حقيقت کې نننۍ بشری نهضت اوپرمختگ (که نړيوال اعتراف وکړی يا نه) دهغه ﷺ له علمی، اداری اوسياسی تدبير اونهضت له روح څخه سرچينه اخيستی دی. پرته له شکه آنحضرت ﷺ يو رښتين سترسياست پوه، متفکر، اوافاضل شخصيت و.

دبشری نجات د لاری ستر لارښود پيغمبر ﷺ هغه مهال دنيا ته راغی، چه ناپوهی اوخرافاتو خپل څادر غوړولی وو. انسانی عاطفی او ژوند خپل ځای دبښمنی، ظلم اوبسی عدالتی ته پرېښی و. همدا راز بربريت، ناروا او بدمرغی حکومت چلاوله. دمظلوم، محکوم اوبیوزلو خلکو ویني په ناحقه توييدلی. ظلم اوتيری، بی انصافی اوعداوت خپل اوج ته رسيدلی و، خلکو نه لار ورکه شوی وه، او د جهل، گمراهی اوناپوهی داسي کندی ته غورځيدلي و چې له دی کندي نه د نجات اووتلو خبره دبشری عقل نه ليرې ښکاری ده.

له بلي خوانه د ابليس اوابليس صفتانو بازار ډير تودو، اوخلک يې داسي ترسلطی اوتاثير لاندې نيولی و، چې شراب، قماروهل، زنا، دخلکو

پرمال، ناموس او عزت باندې تیری او تجاوز او ژوندي ترخاوری لاندې کول اوداسې نورو فجایعو د عادی ورځني رواجونه او د مستکبرانو او جبارانو د سرگرمی او مصروفیتونو څخه شمیرل کیده. د زمان په تیریدو انسان او انسانیت له اصلی واټن او لاره منحرف او انسانی روح نارامه کیده.

خو دا باید په ډاگه شي چې هرڅیز انجام او هره تیاره پای لری. د ظلم کاسه نسکوره ده، او د ظالم ډیوه ترسهاره نه بلیری. نو همدا ډول د دغو مظلومو، بدمرغیو او توری تیاری انجام رب العزت په اراده رانږدی شو، او زوال نیټه یې راوړسید.

ورځ په ختمیدو شوه، لمر خپلي زریني وړانگي ورو ورو دکلیو باندوا وغرونو څخه راټولولې. او د شپي توری تیاری خپله لمن پراخوله. شپه راوړسیدله، خلک ټول په آرام خوب تللي وو، چپه چپتیاوه، آرام او معطر ورمي خوځیدی، سپورمی د خپل سپین مخ په شغلو تیاره ځمکه رڼا کوله ستوری په آسمان کې د الماس په شان ځلیدل.

هر لوری په معنوی دنیا کې داسې د مبارکي پیغامونه خپرول چې د مادی دنیا یې په شور راوسته. په دغه شیبو کې د بشریت ستر لارښود، د معنویت لوی لمر د یو بي وزلی او فقیری کورنی شخص نړی ته سترگي خلاصی کړی، او وزیرید. هغه ستر شخصیت دنیا ته راغی چې ټولې ناکاراره ارواح یې په انتظار وو. انس او جن ټولې د هغه لپاره د امتحان ډگر ته راوستل شوی وو. خلاصه دا چې د دنیا ټولې هستي د رحمت اللعالمین دهرکلی او درناوی لپاره چمتو او گمارل شوی وو، که د

نبي کریم صلی الله علیه وسلم د کردار او سیرت ته پام وکړو، گورو چې دکړاونو او تکلیفونو بیلگه ده هغه دمور او پلار د غیر، مینې او شفقت څخه محروم او په ظاهر کې یوشپون و، خو الله (جل جلاله) ورته لوی مرتبت او مقام وروبخښله، چې د انسانانو شپوني او لارښوونی دنده او رسالت ورته وسپارل شو. رسول کریم صلی الله علیه وسلم د تعلیم د نعمت څخه بي برخی و، خو څرنگه چې مخکښي ذکر وشو، رب (جل علی شاته) د ټولې نړی لپاره بنوونکی وټاکلو. هغه د دنیا په مزخرفو قوانینو نه پوهیده، خو وروسته د داسې قانون مالک شو، چې د ده قانون ترقیامتته دمومن او معتقد آدمیان او عالمیانو لپاره لارښود او نجات ورکوونکی دی.

رحمت للعالمین صلی الله علیه وسلم داسې قانون ځان سره راوړ چې ټول جهالتونه یې له مینځه یوړل، نه یوازی مسلمانانو ته بلکې ټول بشریت ته یې لاره روښانه کړه. خلگو ته د قرآن په اعجاز او معنوی قوت اود نیک سیرت او کردار په واسطه نورنه پریښودل چې معنوی کاذب او خپل بشر په لاسونو جوړ شوي بتانو ته سجده وکړی. پری نه بنودل چې مظلومه

نجونی طبقه ژوندی ترخاوارو لاندې شی . هغه ظلمونه اوتیری او بی انصافی اواستبداد له مینځه یوړل او د خلکو رجوع دیو الله (جل جلاله) خواته وکړه ، هغه الله ته چې واحد او لاشریک او بی ساری دی .

که دی مسلي ته څییرشو چی آنحضرت صلی الله علیه وسلم هیڅکله نه د سیر او حکمت کتابونه اونه د پخوانیو خلکو کتابونه نه و لوستلی او د چا څخه یی تجربی هم نه وه ترلاسه کړی! نوڅنگه یی وکولای شو چی سرکښ اوگمراه عربو ایل (رام) کړی . اوڅنگه یی په ډیر ښه تدبیر سره د دوی سخت زړونه نرم او پرخان راټول کړی . ان تردی حده چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم د خیرینکني ارمانونو د لاری پلي کیدلو لپاره له خپلوسرکش او منحرفو ، میندو، پلرونو، او زامنو سره مقاتله او مقاطعه وکړی ، داخرگنده ده چې د پیغمبر صلی الله علیه وسلم د لور علم او پوهی اوفرست اوتوانایی په نتیجه کي وو، دا ځکه چې اخلاقی پراختیایی د عقل د درجی په اندول وه . رسول کریم صلی الله علیه وسلم د دومره پراخي اخلاقی مرتبی خاوند وو، چې هغو منافقانو چې پرده مبارک باندې په غیاب کي بد ویل، په مخامخ به یی غوره مالی کولي . دیو روایت پربنا کله چې یارانو ورته وویل چې پر هغه قوم چې ستاسره مقاتله کوی اوستاغښ یی مات کړیدی اوستاله مبارکه وجود څخه یی وینی بهولې دی نفرین ووايه .

آنحضرت صلی الله علیه وسلم وفرمایل چې: زه د دی لپاره نه یم راغلی چې خلکوته نفرین اولعننت ووايم، بلکي زما بعثت د دعا او رحمت لپاره دی آنحضرت صلی الله علیه وسلم آرام با وقاره، امین ، متواضع، ډیرخوش خوی او مهربان انسان و، له دي کبله د خلکو په زړونو کي ځای درلود . قوی زورور اوبی وزله او ضعیف د ده مبارک پر وړاندې یوډول و، دضعیفانو پوښتنه به یی زیاته کوله. د ناروغانو عیادت به یی کاوه، د مرو په جنازه به حاضریده، او نورخلک یی د نیکو کارونو ته رابلل. په مصالح او فضایلو کي ډیری هڅی کولې اود مشکلاتو په له مینځه وړلو کي ډیراخلاص مند و . دین یی ایمان او سرمشق یی قرآن و هغه څه چې قرآن غوښتل ده هم غوښتل او هغه څه چې قرآن نه منل ده هم نه منل .

نوپه خاتمه کي عرض می دا دی ، چې بی له شکه د خدای تعالی ځای او نظر د انسان په زړونو کي دی ، باید هم چې زړونه پاک وی ،خو مسلمانو ته یوازی پاک زړه کفایت نکوی ، بلکي اړینه دی چې په سیرت او صورت کي دیو مسلم او غیرمسلم ترمینځ توپیرڅرگند او ښکاره کړي دخپل نظر او کردار په وسیله نور مه پریزدی چی خلک بیا د جهالت کندی ته وغورځیږی . ظالمانو اوجبارانو پسی لارنشي اومه

پریزیدی چي موقع تر لاسه کړی، او د مظلومو ولسونو د ویني مزه او چرچي وکړی. راضي چي د قرآن تر سیوري لاندې هوسا ژوند وکړو، او خپل یووالی، ورورولی، په رښتیا او صادقانه ډول پیاوړی کړو ترڅو د دغه آسماني قانون هدايات اود پیغمبر اکرم صلی الله علیه وسلم د نیک کردار اوسیرت په پلي کولو سره د دنیا او عقبی لوی اوسترو نیکمرغیو او بریالیتوبونو ته لاس رسی پیدا کولی شو.

هماغسي چي رسول الله صلي الله عليه وسلم اوصحابه كرام (رضي الله عنهم) دقرآن مجيد په دستوراتو اولارښوونو په ټولني كې د تقوا ، پرهيزگاري مينه اوصداقت ، عدل او انصاف سره تيركړي دي او د يوهوسا او با امن ژوند برابرولو او پلي كولو كې هڅه كړي او زيار ايستلي دي، د نړۍ د استكباري ځواكونو د له مينځه وړلو كې خپلي هستي وقف كړي، نن هم هماغه قانون اوسنت موجود دي خو ضرورت دي چي د خپل دعمل دلاري ډيوه اولارښود يي وكړځوو، او يوازي د راسخ ايمان درلودلو سره توفيق د لوی او بخښونکی خدای تعالی څخه چي الله الصمد دی وغواړو.

د پای ورځ جمعه :

2022\12\9 م

۱۴۴۴\۵\۱۵ هـ ق

۱۴۰۱\۹\۱۸ هـ ش

Thank you for reading

Find more e-books and articles on Ketabton - your multilingual digital library.

www.ketabton.com

Ketabton - Pashto, Farsi, Arabic & English